

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE PAMUK ÜRETİM EKONOMİSİ

Tijen ÖZÜDOĞRU*

Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü, Ankara, Türkiye

Gönderilme Tarihi / Received: 10.05.2021

Kabul Tarihi / Accepted: 15.06.2021

Öz: Bu çalışmada dünya ve Türkiye'deki pamuk arzı, kullanımı, maliyetleri ve pamuğa yönelik destekleri incelenmiş, pamuk üretim ekonomisinin ülkeler açısından durumu tartışılmıştır. Böylece dünyadaki pamuk üreticisi ülkeler ile Türkiye'yi karşılaştırma imkânı elde edilmiştir. Pamuk öncelikli olarak lifi ile tekstil ve hazır giyim sanayinin hammaddesi olmasına karşılık yağ, yem, enerji alanlarında da kullanılan önemli bir endüstri bitkisidir. Küresel olarak seksene yakın ülkede üretilen pamuğun %80'inden fazlası Türkiye'nin de aralarında bulunduğu yedi ülkede üretilmektedir. Türkiye'de üretim istihdam ve ihracatta çok önemli bir yer işgal eden, sanayileşmenin ve küresel pazarlarda varlığın önemli bir parçası olan tekstil ve hazır giyim sektöründeki gelişmelere paralel olarak pamuk ihtiyacı da giderek artmakta üretimin artırılması kritik önem arz etmektedir. Pamuk üreten ülkeler açısından bakıldığında; uluslararası piyasalarda rekabet edebilmek ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlayabilmek için en önemli unsur üretim maliyetidir. Dünya ortalamasına bakıldığında 1 kg kütlü pamuk ortalama 0,44 \$'a, mal edilmiştir. 1 kg kütlü pamuğu en yüksek maliyetle üreten ülkeler sırasıyla; Çin (0,75 \$), Türkiye (0,59 \$), Bangladeş (0,58 \$), ABD ve Yunanistan (0,56 \$)'dır. Pamuk tarımında son yıllarda gözlenen maliyet artışları ve düşük ürün fiyatları ülkeleri verim artışı sağlayacak ve üretim maliyetlerini düşürecek tedbirler almaya yöneltmiştir. Dünyada pamuğa yönelik destek verdiğini bildiren 11 ülkede toplam desteğin yaklaşık değerinin 2019/20 üretim sezonunda 8 milyar dolara ulaştığı tahmin edilmektedir. Pamuğa en fazla destek veren ülkeler Çin, ABD, Hindistan ve Türkiye'dir. Türkiye'de kütlü pamuğa yönelik olarak 2020 yılında, fark ödemesi desteği (1,10 TL/kg), toprak analizi desteği (40 TL), mazot desteği (62 TL/da) ve gübre desteği (8 TL/da) olarak dört farklı destek verilmiştir. Desteklerin maliyeti karşılama oranı 2019/20 sezonunda %23'tür.

Anahtar Sözcükler: Pamuk, Türkiye'de pamuk, tarımsal destekler, pamuk maliyeti

COTTON PRODUCTION ECONOMY IN THE WORLD AND TURKEY

Abstract: In this study, cotton supply, use, costs and supports for cotton in the world and Turkey were examined, and the state of the cotton production economy in terms of countries was discussed. Thus, it was possible to compare Turkey with cotton producing countries in the world. Although cotton is primarily the raw material of the textile and ready-to-wear industry with its fiber, it is an important industrial plant that is also used in the fields of oil, feed, and energy. More than 80% of cotton produced in nearly eighty countries globally is produced most in seven countries including Turkey. In parallel with the developments in the textile and ready-to-wear sector, which occupies a very important place in production, employment and export in Turkey and which is an important part of the industrialization and presence in global markets, the need for cotton is increasing gradually and increasing production is critical. In terms of cotton producing countries, the most important factor to compete in international markets and to ensure the sustainability of production is the production cost. Considering the world average, 1 kg of cotton seed costs an average of \$ 0.44. The countries that produce 1 kg of cotton with the highest cost are respectively; China (\$0.75), Turkey (\$0.59), Bangladesh (\$0.58), the USA and Greece (\$0.56). Cost increases and low product prices observed in cotton agriculture in recent years have led countries to take measures to increase productivity and reduce production costs. It is estimated that the approximate value of the total support in 11 countries in the world that reported their support for cotton reached 8 billion dollars in the 2019/2020 production season. The countries that support cotton the most are China, USA, India and Turkey. In Turkey, four different support payments for cotton seed in 2020 that were provided were as follows: difference of payment support (1.10 TL / kg), soil analysis support (40 TL), diesel support (62 TL / da) and fertilizer support (8 TL / da). The cost coverage ratio of supports was 23% in the 2019/2020 season.

Keywords: Cotton, cotton in Turkey, agricultural supports, cotton cost

*Sorumlu Yazar/Corresponding Author: tijen.ozudogru@tarim.orman.gov.tr

DOI: <https://doi.org/10.7216/1300759920212812208> www.tekstilmuhendis.org.tr